

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการการผลิตข้าวตังใบยอบุดูตุมิฮ

ภายใต้โครงการพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ (โครงการสินค้าอัตลักษณ์)

ปีงบประมาณ 2562

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวนุชเนตร ตาเฒ๊ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา สุขจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิภาภัทร์ กุณฑล

สนับสนุนงบประมาณโดย

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คำนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้จัดทำโครงการบริการวิชาการที่บูรณาการให้แก่สังคม ชุมชน และประชาชน เพื่อเสริมรายได้ในท้องถิ่นและชุมชน และสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับไปประยุกต์เพื่อให้เกิดประโยชน์และมูลค่าเพิ่ม สร้างความพึงพอใจต่อท้องถิ่น ชุมชน สังคมได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนาและแปรรูปข้าวพันธุ์พื้นเมือง ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่หลายรูปแบบภายใต้โครงการ “พัฒนาเกษตรกรรมใหม่เพื่อแปรรูปข้าวพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดน” ในการดำเนินกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการตั้งแต่กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ปลูกข้าวฯ ดังกล่าว ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มได้ร่วมคิดร่วมทำในทุกกระบวนการตั้งแต่กระบวนการผลิต/การแปรรูป การคิดต้นทุน การบรรจุภัณฑ์ และกระบวนการจำหน่ายหรือการตลาด เป็นต้น จนสามารถใช้ประกอบอาชีพจริงในชีวิตประจำวันได้สามารถบูรณาการกับกิจกรรมในท้องถิ่น เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ฯ ทั้งในและนอกพื้นที่ สามารถเชิญชวนให้ผู้สนใจทั้งรุ่นผู้ใหญ่และเยาวชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการขยายผลการใช้ วทน. เพื่อเพิ่มมูลค่า ยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภค ชื่นชอบรวมทั้งการขยายตลาด และการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งด้านคุณค่าทางโภชนาการและคุณค่าทางจิตใจที่ล้วนมีเรื่องราวจนกลายเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ได้สร้างความภาคภูมิใจให้กลุ่มคนในพื้นที่ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองให้คงอยู่เพื่อเป็นมรดกของลูกหลานอย่างสืบเนื่องต่อไป

นางสาวนุชเนตร ตาเย๊ะ
หัวหน้าโครงการ
กันยายน 2562

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี	11
วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	13
ศักยภาพกลุ่ม	13
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	15
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	17
กิจกรรมที่ 4.1 การอบรมภาคทฤษฎีและถ่ายทอดเทคโนโลยี	17
กิจกรรมที่ 4.2 กิจกรรมการติดตามผลจากการอบรมถ่ายทอด	24
กิจกรรมที่ 4.3 หาคคุณค่าทางโภชนาการและออกแบบบรรจุภัณฑ์	25
กิจกรรมที่ 4.4 การตลาด	35
บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินงาน	37
ปัญหาและอุปสรรค /แนวทางการแก้ไข พัฒนา ต่อยอด /ข้อเสนอแนะ	37
ภาคผนวก ก 1 คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานจัดอบรม	38
ภาคผนวก ก 2 แบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรม	39
ภาคผนวก ก 3 ภาพกิจกรรมโครงการอบรม	41
ภาคผนวก ก 4 รายชื่อผู้เข้าอบรม	44
ภาคผนวก ข แบบประเมินความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวตังใบยอบูดูตูมิฮิ	46
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ฉลากโภชนาการ	47
ภาคผนวก ง แบบฟอร์มการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์	50
ภาคผนวก จ คำสั่งลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน	51
ภาคผนวก ฉ ประวัตินักวิจัย	53

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
2.1 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร ปลูกข้าวพื้นเมืองปลอดสารพิษ	13
2.2 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ข้าวตั้งใบยอบูดตูมมีย	14
4.1 คุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์ข้าวตั้งใบยอบูดตูมมีย	26
4.2 รายละเอียดของฉลากบรรจุภัณฑ์ข้าวตั้งใบยอบูดตูมมีย	29
4.3 ความพึงพอใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ในแต่ละรูปแบบ	32
4.4 ผลทางจุลินทรีย์ของข้าวตั้งใบยอบูดตูมมีย ที่เก็บรักษาเป็นเวลา 0-10 สัปดาห์	33

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
4.1 ค่าร้อยละของแบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการในด้านอาชีพ	19
4.2 ค่าร้อยละของแบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการ ในด้านระดับการศึกษาสูงสุด	19
4.3 ค่าร้อยละของแบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการ ในด้านรายได้	20
4.4 ผลการลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน	25
4.5 บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มก่อนการพัฒนา	27
4.6 ตราสินค้าของข้าวตังไบยอบุดูตูมียุที่ได้ดำเนินการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ	28
4.7 ฉลากบรรจุภัณฑ์ที่ดำเนินการพัฒนาสำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวตังไบยอบุดูตูมียุ	30
4.8 การเปลี่ยนแปลงความชื้นและปริมาณน้ำอิสระของข้าวตังไบยอบุดูตูมียุ ที่ระยะเวลาการเก็บรักษา 0-10 สัปดาห์	33
4.9 การเปลี่ยนแปลงค่าสี (L, a*, b*) ของข้าวตังไบยอบุดูตูมียุที่ระยะเวลาการเก็บรักษา 0-10 สัปดาห์	34
4.10 ผลิตภัณฑ์ข้าวตังไบยอบุดูตูมียุ	36